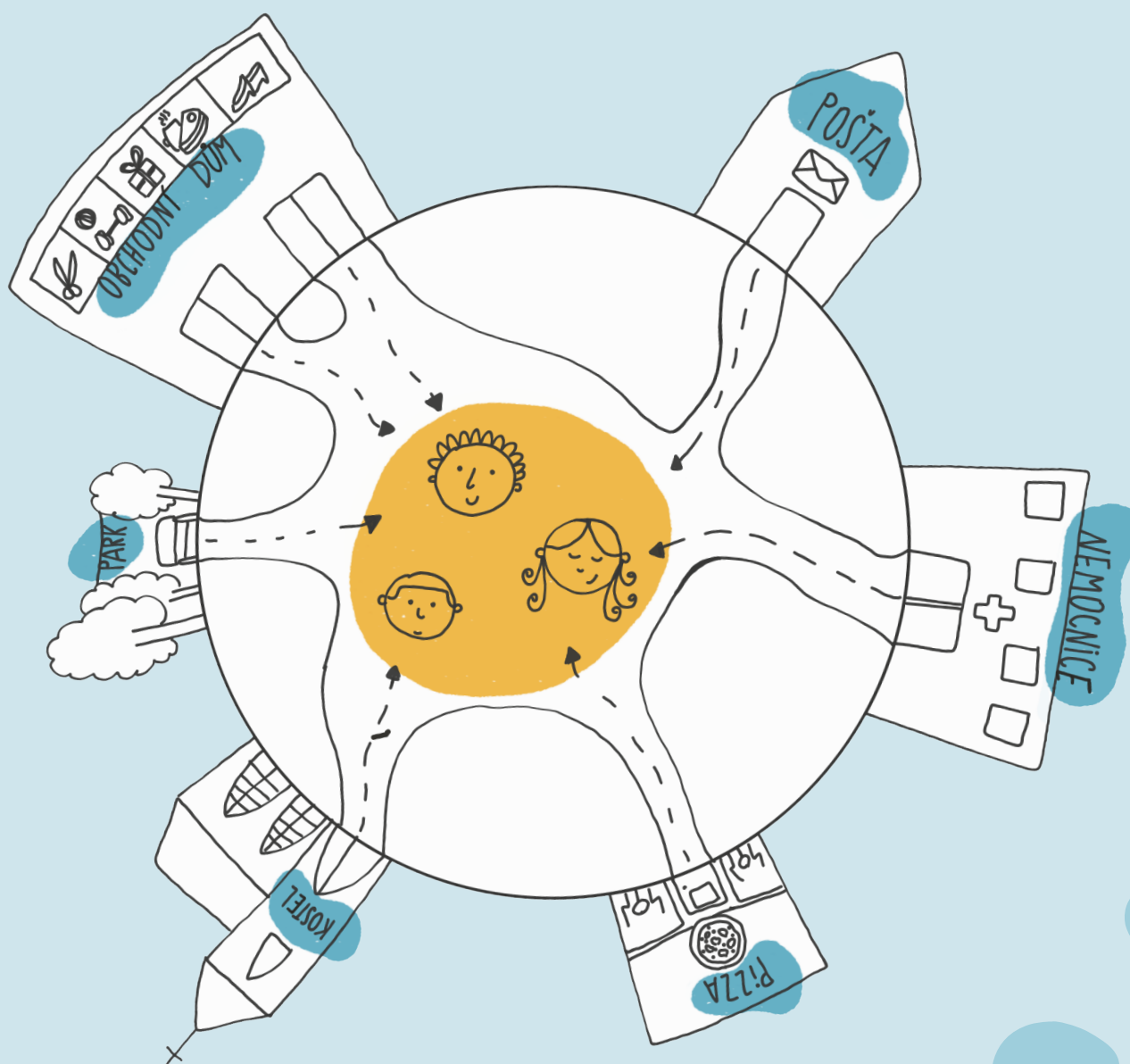

Komentář k článku 19:

Úmluvy o právech osob
se zdravotním postižením

Co znamená NEZÁVISLÝ ZPŮSOB ŽIVOTA a zapojení do společnosti

Komentář k článku 19:

Co znamená NEZÁVISLÝ ZPŮSOB ŽIVOTA a zapojení do společnosti

Úmluva o právech osob se zdravotním postižením hovoří také o nezávislém životě. Hlavně v článku 19.

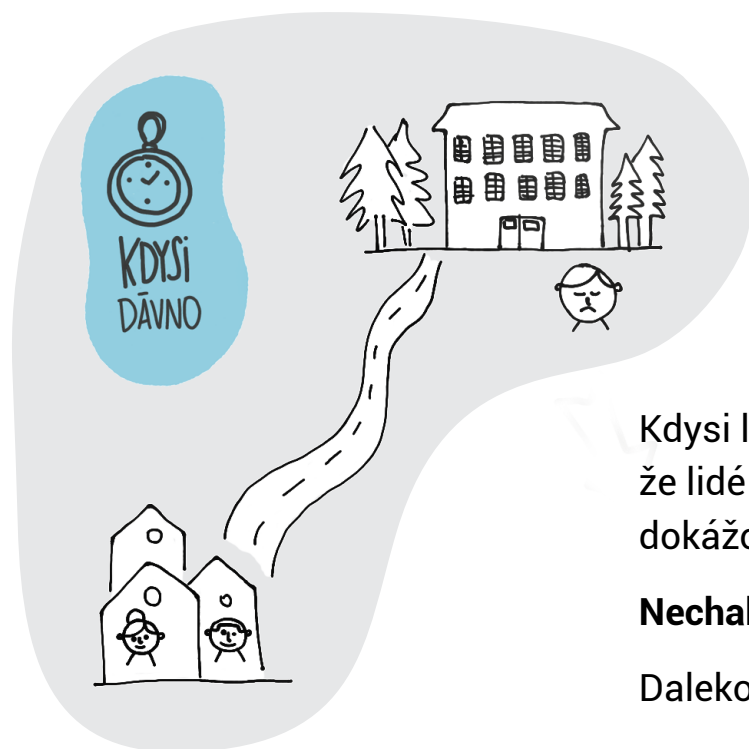

Některé státy nerozuměly, co to znamená. Nevěděly, co mají dělat.

Odborníci napsali tento **komentář**, aby jim pomohli rozumět. Poslali ho všem státům a vládám.

Také my mu chceme rozumět. **Chceme vědět, na co máme právo.**

ÚVOD

Kdysi lidé nevěřili,
že lidé s postižením
dokážou žít samostatně.

Nechali je žít v ústavech.

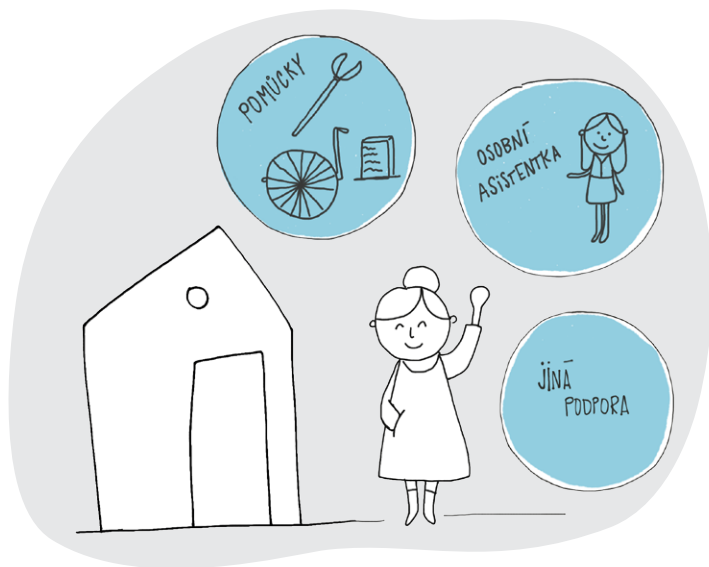
Daleko od druhých lidí.

Úmluva říká,
že každý člověk
má právo žít tam, kde chce.

Například:
ve městě,
na vesnici,
spolu se svou rodinou.

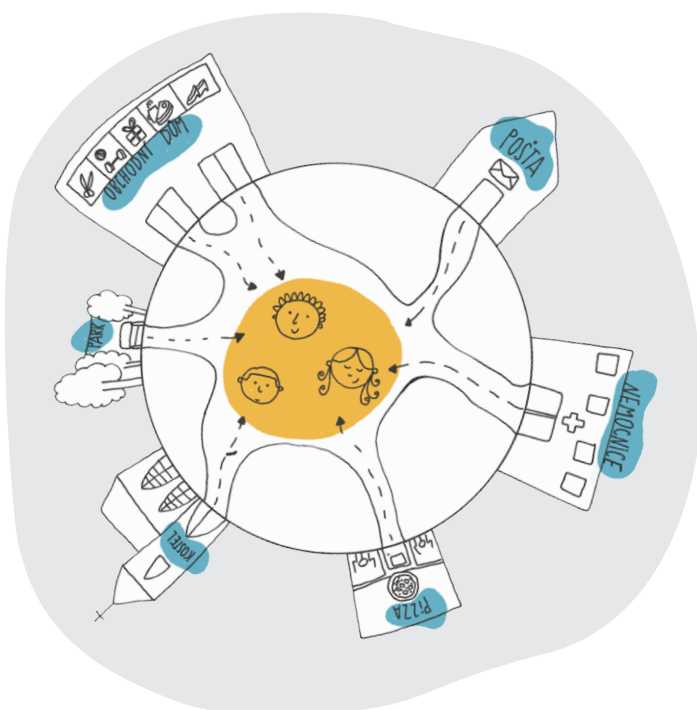
Každý může žít nezávisle.
Každý může chodit mezi lidmi.

Někdy k tomu potřebuje
osobního asistenta
nebo
jinou podporu.

Hodně lidí s postižením
má málo peněz.
Proto musí žít v ústavech.
V ústavech jim někdy
ubližují.

Úmluva pomáhá lidem,
aby nemuseli žít v ústavech,
pokud nechtějí.

Píše se v ní,
na co má člověk právo.

V článku 19 se píše:

1. Každý má právo žít
nezávislým způsobem
života.
2. Každý má právo žít spolu
s ostatními lidmi.

Na světě žije mnoho různých lidí.
Na světě je mnoho krajin.

Všichni lidé mají stejná práva.

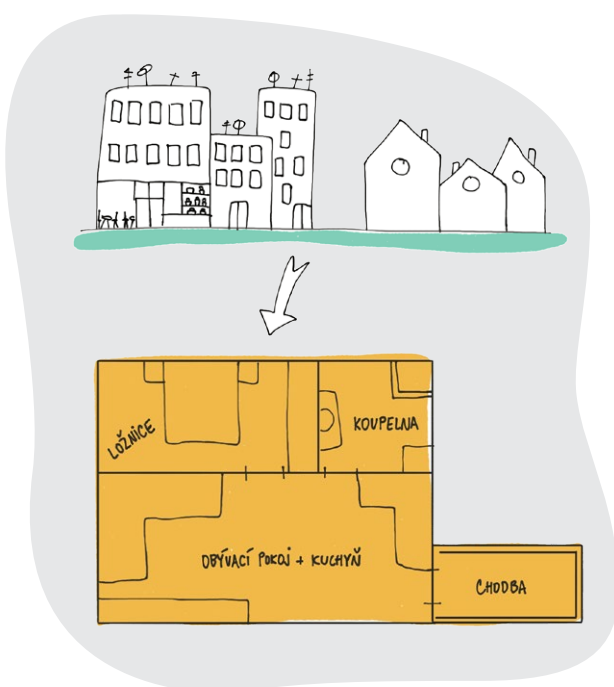
Všichni znamená například:
staří lidé, mladí lidé,
muži, ženy,

Češi, Slováci, Němci, Afričané
a další.

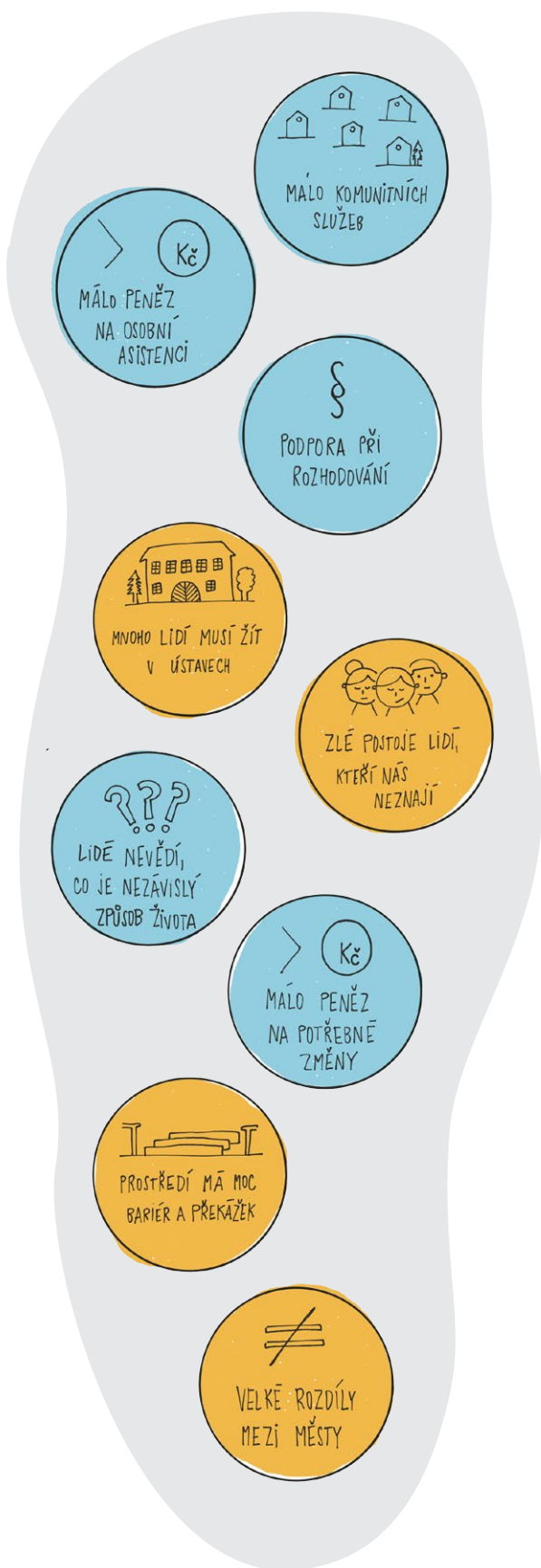
Děti mají bydlet se svými rodiči.
Někdy je potřeba rodičům pomoci.

Děti mají žít v rodině,
ne v ústavu.

Města mají mít bydlení
i pro lidi se zdravotním postižením.

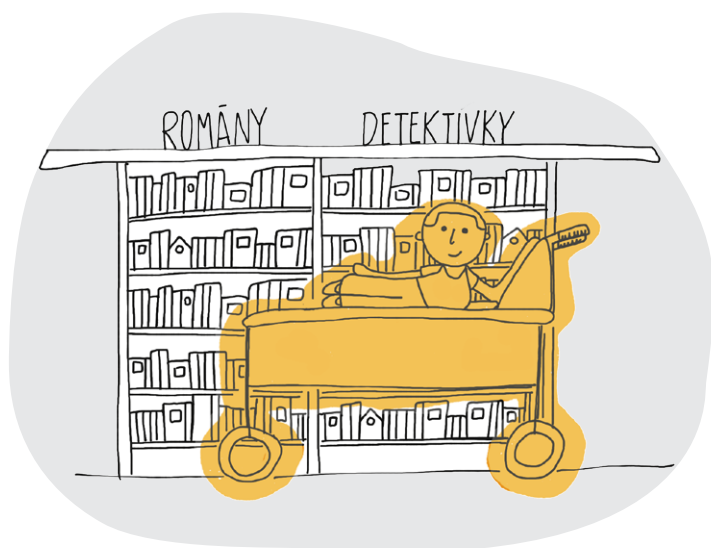
Takové **byty musí být
bezbariérové a levné.**

Některé věci jsou u nás už lepší.

Stále je však hodně **překážek**:

- Naše soudy málo znají **podporu při rozhodování**.
- Máme **málo služeb v komunitě**, kam může přijít člověk se zdravotním postižením.
- Je málo peněz na **osobní asistenci**.
- Mnoho lidí musí žít **v ústavech**. Ústavy se neruší.
- Pokud nás lidé neznají, **chovají se k nám často špatně**.
- Lidé nevědí, co znamená žít nezávislým způsobem života.
- **Doprava, nemocnice, školy, byty, obchody, kina** a jiné domy jsou plné překážek pro lidi se zdravotním postižením.
- **Málo peněz** jde na potřebné změny.
- Jsou velké rozdíly mezi jednotlivými městy a mezi státy.

Nezávislý způsob života
je možný pro všechny.

Je možný **také** pro ty lidi,
kteří potřebují **velkou podporu**.

Co je to nezávislý způsob života?

Mohu **sám rozhodovat** o svém životě.

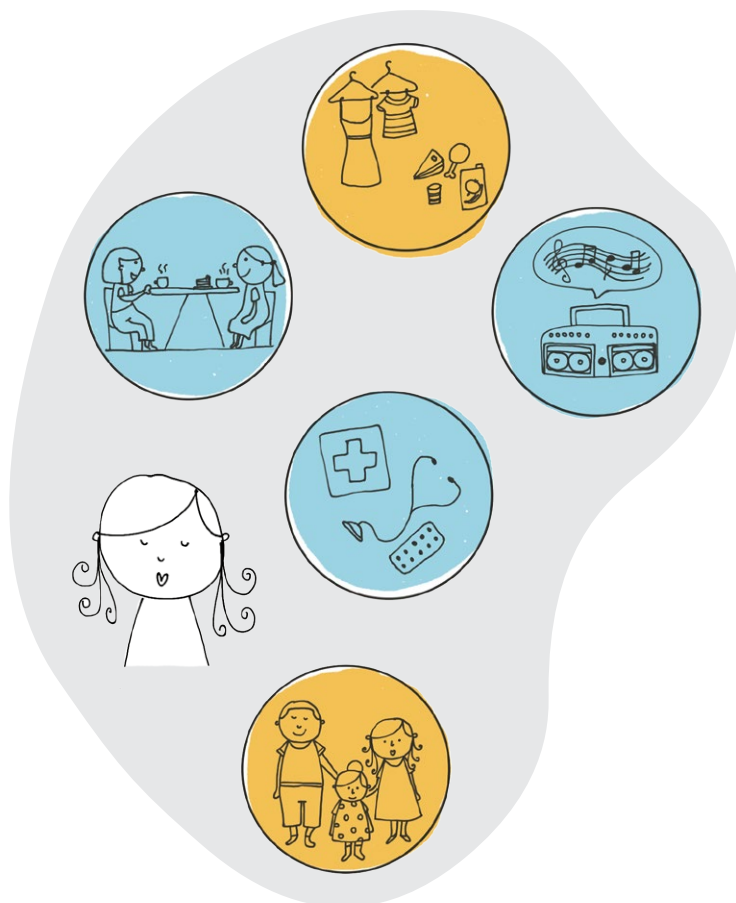
Mohu **cestovat** autobusem a vlakem.

Dostanu informace, kterým **rozumím**.

Mohu mít **osobního asistenta**.

Mohu normálně **bydlet**.

Mohu **pracovat**.

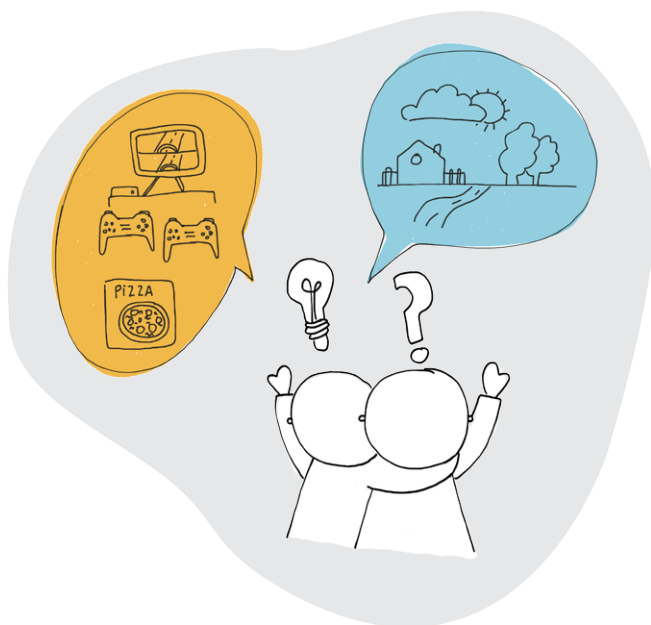

Mohu mít:

- **přátele** a kamarády
- vhodné **oblečení a jídlo**
- dobrého **lékaře** a ošetření
- **manžela** nebo **manželku** a děti.

Mohu se **rozhodovat**:

- kam půjdu
- kdy budu spát
- co budu jíst
- jakou hudbu budu poslouchat

Když mám tyto věci,
žiju nezávislým způsobem.

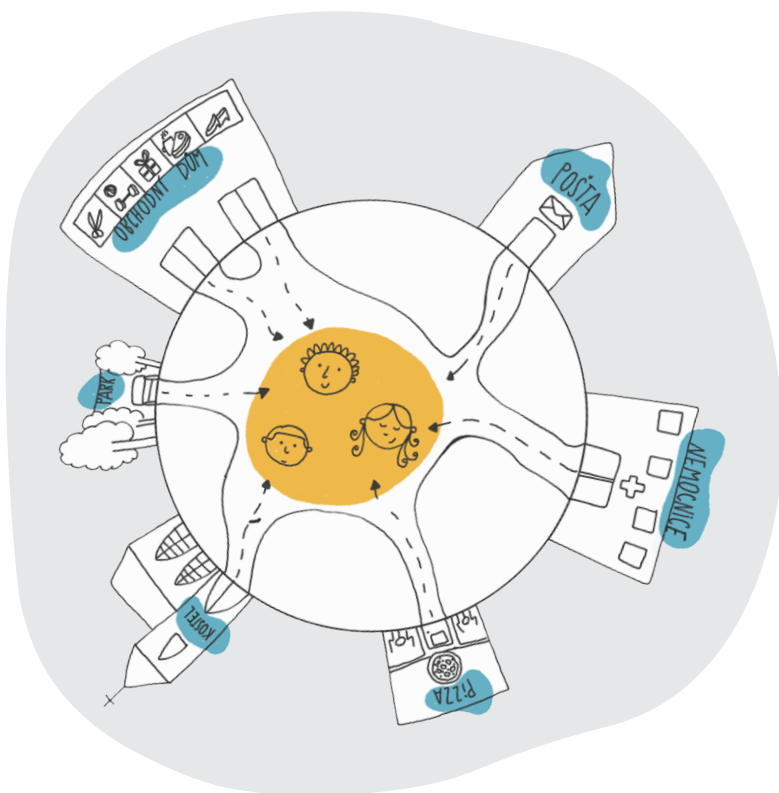
**Nezávislý způsob života
neznačená,
že všechno dělám sám.**

Znamená to,
že si mohu sám vybrat.

Co znamená zapojení do společnosti?

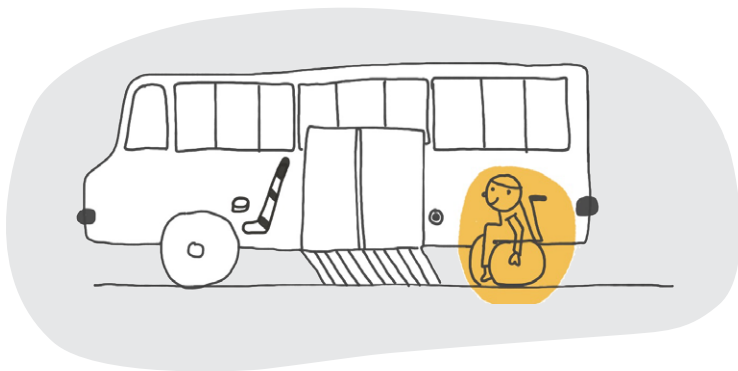
Znamená to,
že někam patřím.

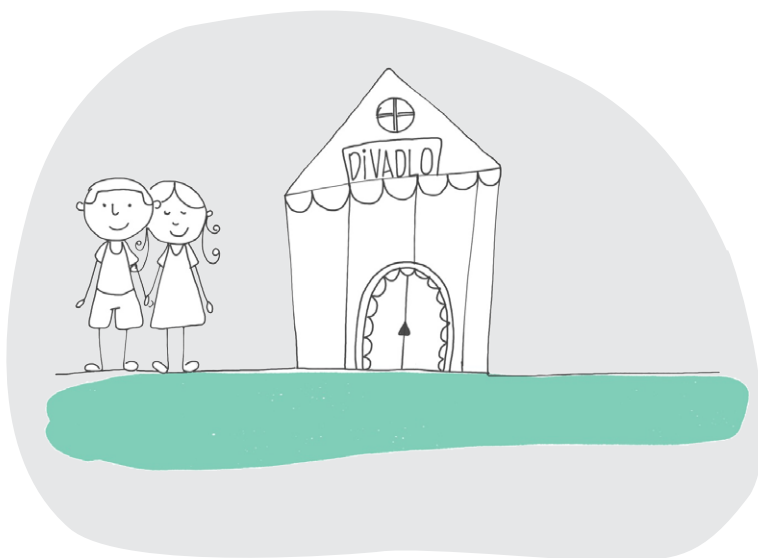
Jsem **součástí společnosti**
a mám kamarády.

Mohu jít všude tam,
kam chodí ostatní lidé.

Chodím nakupovat
do obchodu.

Cestují
autobusem a vlakem.

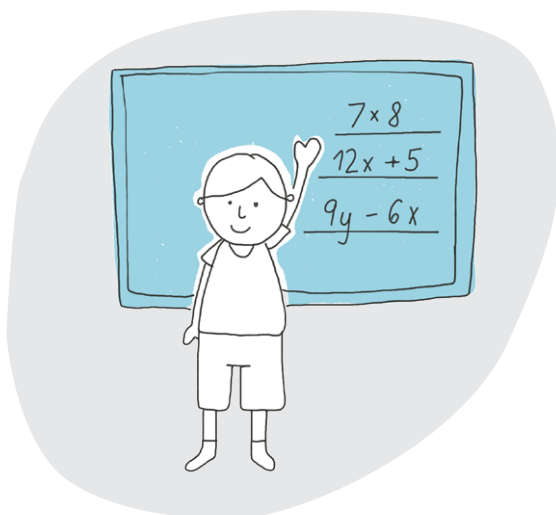

Chodím:

- na koncerty
- do divadla
- do kina

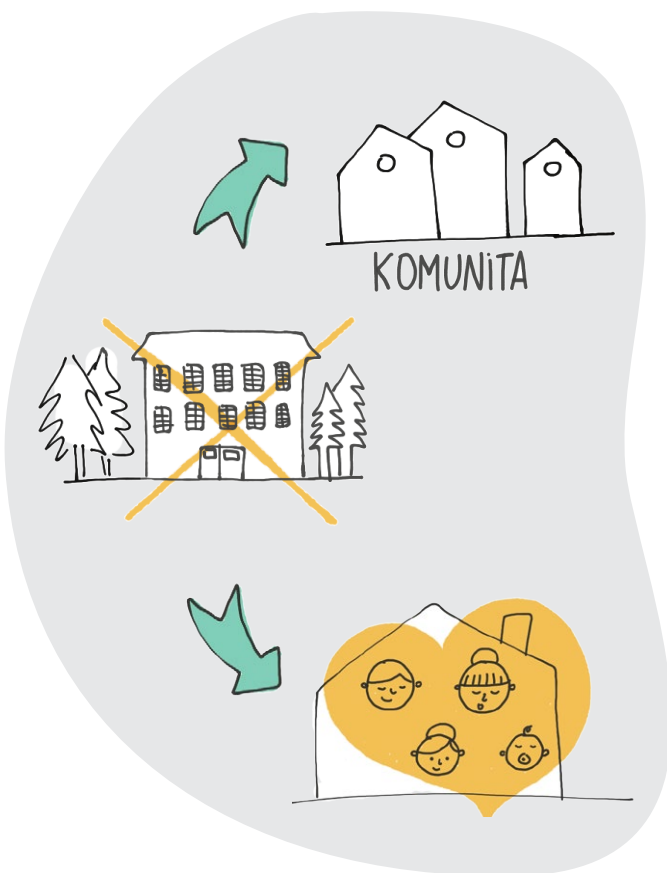
Chodím se dívat na sport,
například:

- fotbal
- hokej

Chodím
do školy nebo do práce.

Nezávislý způsob bydlení

V ústavu nelze žít
nezávislým způsobem.

Proto ústavy nejsou dobré.

Malé děti potřebují rodinu.

Pro malé děti jsou ústavy
nebezpečné.

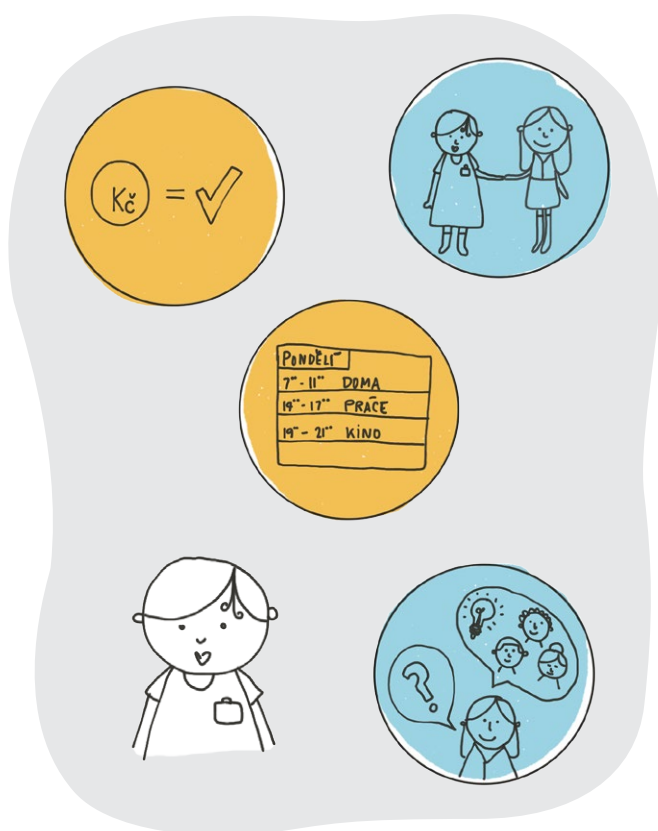
Ústavy je potřeba zrušit.

Osobní asistence

Osobní asistence
je **podpora**,
kterou si určuje sám člověk.

Pomáhá mu žít nezávislým
způsobem.

Osobní asistence dobře funguje,
když platí:

1. Dostanu od státu **dost peněz**,
abych si mohl zaplatit
služby a podporu,
které potřebuji.
2. Sám rozhodnu
kdo, jak a kdy
mi bude pomáhat.
3. Osobního asistenta
si **vyberu sám**.
4. Sám si vyberu,
jaké služby chci.

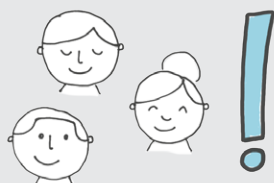
Pokud **potřebuji poradit**,
mám kamarády nebo rodinu.

Když neumím mluvit,
nevadí.

I beze slov se dá zjistit,
co se člověku líbí
a co chce dělat.

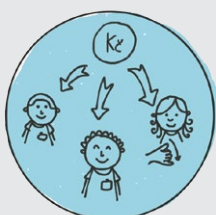
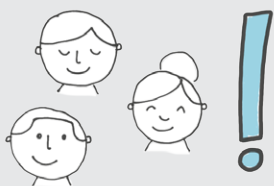
Co má udělat Česko, abychom mohli žít nezávislý život

Odborníci radí všem státům.
Radí i Česku.

Toto jsou jejich rady:

- **Zrušte zákony,**
které způsobují,
že si člověk se zdravotním postižením
nemůže vybrat,
kde, s kým a jak chce žít.
- Zaveďte **nové zákony,**
aby obce a města
byly přístupné pro všechny.
- Vytvořte pravidla,
aby všechna veřejná **místa**
byla dostupná pro všechny
a kontrolujte to.
- **Chraňte** lidi se zdravotním postižením
před chudobou.
- **Zajistěte** všem lidem **práva,**
aby mohli žít
nezávislým způsobem života
ve společnosti.

- Informujte lidi se zdravotním postižením o jejich právech tak, aby tomu rozuměli.
Naučte je **prosazovat jejich práva**.
- **Zavřete ústavy**, kde lidé žijí odděleně od ostatních lidí a podporujte služby v běžné společnosti.
- Měňte **postoje** společnosti k lidem se zdravotním postižením.
- Zajistěte, aby lidé se zdravotním postižením mohli sami říct, **jaké služby potřebují**.
- Přijměte zákony a najděte peníze na levné **bydlení a dopravu**.
Kdo nebude tyto zákony dodržovat, dostane pokutu.
- Dávejte peníze na **služby pro všechny** lidi se zdravotním postižením
Například na:
 - osobní asistenci
 - průvodce
 - tlumočníky

- Navrhněte veřejnou soutěž na **podpůrné služby** pro lidi se zdravotním postižením, kteří žijí v běžné společnosti.
- **Kontrolujte plány ústavů**, jak se mění na komunitní služby.
- Všechno dělejte ve **spolupráci** s lidmi, kterých se to týká.

Quip

socza

ISBN: 978-80-89851-14-0

Překlad článku 19 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením: Lucia Cangárová

Snadné čtení připravili: Soňa Holúbková a Maria Machajdíková

Překlad snadného čtení ze slovenského jazyka do českého jazyka: Rela Chábová

Ilustrace: Lucia Cangárová